LIETUVIU S-GOS BRAZILIJOJ ORGANAS
LEIDZIA LIET. S-GA BRAZ.

Redakcijos ir Administracijos adresas:
„LIETUVIS"
Rua Bandeirantes, 474,
Caixa Postal, 1764.
São Paulo — Brasil.

LIETUVIS

JORNAL LITHUANO

Prenumeratos kaina:
Brazilijoj metams 12 milreisu, pusm 6 milreisai.
Užsienin metams 20 milr. pusm. 10 milreisai.
Atskiras numeris 300 reisu
Redakcija atidaryta nuo 12 iki 4 v. v.
Redaktorius St. Vanceviçius.
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz.

10-ti MET. | SÃO PAULO, 1938 m. Vasario - Fevereiro men. 12 d. | NR. 7 (475)

Vasario 16 d. - Tautos šventės proga sveikiname viso pasaulio lietuvius: Valio, mûsų tėvynė! Valio, nepriklausoma Lietuva.

20 Metu...

Atgimusiai Lietuvos Valstybei šiemet sukanka jau dvidešimts metų. Visame pasaulyje skamba mûsų Tėvynės vardas, bet, kai XIX a. tas brangus vardas buvo išskustas iš politinio Europos žemėlapio, tik retas užsienietis istorikas ir kalbininkas težinojo, kad kadaise buvo savaimingа lietuvių tauta sukûrusi didelę savo valstybę, kuri nuo Baltijos Jûrų iki Juodųjų Marių buvo užėmusi daugiau kaip 1.000.000 kv. klm. Mokslininkai jau aimanavo, kad lietuvių tauta baigianti nykti, išmirštanti, kad ji jau nustojanti ir dainuoti...

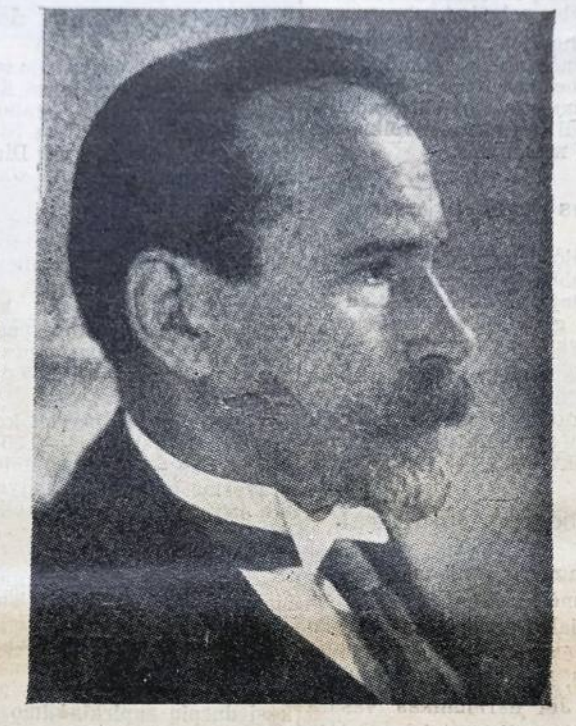
Bet Aukščiausiojo sprendimas buvo kitoks.

Lietuvos kaimuose rûseno lietuvybės ugnelė, kuri žadino atgimimo viltį ir išûgde didvyrius kovai už savo šalies laisvę. Iš šiaudinių pastogių kilo aukštyn mokyti lietuviai — tikrasis tautos žiedas. Jie pareikalavo lietuviškų mokyklų ir grąžinti lietuvių kalbą į valdžios įstaigas ir bažnyčias. Iš užsienių slapta plaukė į Lietuvą „Aušra", „Varpas", „Tėvynės Sargas" ir lietuviškos maldaknygės. Pagaliau carų Rusija nusileido ir 1904 m. grąžino lietuviams spaudos laisvę. O toji spauda paruošė visą tautą sutikti jau beaušlantį Lietuvos laisvės rytą. 1918 m. vasario 16 d. aktu Lietuvos Taryba Vilniuje paskelbė, kad Lietuva nutraukia visus vergijos pančius ir tampa nepriklausoma valstybe. Bet vokiečiai, kurie tada buvo okupavę visą Lietuvą tik šypsojusi. Tik susmukus vokiečių galybei buvo sudaryta Lietuvos Vyriausybė ir suorganizuota visų priešų puolimus atmušusi narsi kariuomenė.

1938 m. Lietuvos jokiu būdu negalima lyginti su 1918 m. Lietuva. Tada buvo tik pasiryžimas ir narsumas, o šiandie jau stovi nors mažutė bet gražiai susitvarkiusi ir stipri Lietuvos valstybė. Per 20 metų daug padaryta visose jaunos valstybės gy

JUOZAS TÛBELIS.
Lietuvos Ministeris Pirmininkas.

ANTANAS SMETONA
Lietuvos Respublikos Prezidentas.

venimo srityse. Prieš tai buvo vos keli šimtai aukštąjį mokslą einančių ir apie 1.000 vidurinių bei aukštesniųjų mok. lietuvių, o dabar turime universitetą, akademiją, institutus, daug gimnazijų ir kitų mokyklų su 4.000 studentų, 18.000 gimnazistų, 7.000 specialinių mok. mok. ir 270.000 mokinių lankančių pradžios mokyklas. Juos moko tûkstančiai mokytojų. Pradžios mokslas visiems veltui ir visiems privalomas. Beraščiai jau baigia išnykti.

Pagerėjo ir ûkio reikalai. Pakilo prekyba ir pramonė. Išaugo didelių žemės ûkio produktų apdirbimo fabrikų. Nutiesta daug naujų geležinkelių, išvesta dar daugiau puikių vieškelių ir plentų, Jûrose plaukioja ir Lietuvos laivai, o Lietuvos padanges saugo plieno paukščiai.

Paskutiniais metais į užsienius parduota sviesto už 35 mil. litų, bekono — daugiau kaip už 25 mil. lt., už dešimtis milijonų parduodama ir kitų prekių, dėl to Lietuva gali kilti ir nusipirkti tų daiktų, kurių pati neturi. Vienu didžiausiu ekonominio gyvenimo varikliu tenka priminti pravestą Žemės Reformą, kuri nors nebuvo tobula, bet tûkstančius bežemių ir dešimtis tûkst. mažažemių padarė ûkininkais, o intensyvûs melioracijos darbai pakėlė ir žemės rûšį.

Šiuo metu Lietuvos Valstybės vairas yra tvirtose Tautinės Vyriausybės rankose. Dėl to galime pasitikėti ir laiminga mûsų Tėvynės ateitimi. Tiesa, Vilnius dar tebėra priešų rankose, bet, kaip išsivadavo Klaipėda, taip ateis ir jo laisvės diena.

NEIŠSISKÉTĖ PARAŠIUTAS IR UŽSIMUŠĖ.

Ši baisi nelaimė įvyko Š. Amerikoj, Georgijos valstybėj. Georgijos federalinis darbo inspektorius karo lėktuvu skrido į Porto Rico tartis su darbininkais del kilusio streiko. Pakelėj sugedo motoras, todėl lakûnas ir darbo inspektorius C. Richardsonas turėjo šokti su parašiutais iš lėktuvo. Lakûnas nusileido laimingai, o Richardsono parašiutas neišsiskėtė, todėl jis krito žemėn visas ištikšdamas į smulkias dalis.

Iš karų lauko.

— Ispanijos nacionalistai Teruelio fronte smarkiai sumušė respublikonus. Užėmė didelius naujos teritorijos plotus. Tuose mûšiuose respublikonų žuvo 4.000, į nelaivę pateko 5.000, be to nacionalistai praneša, kad jų lėktuvai numušė 12 priešo lėktuvų. Kituose frontuose nieko ypatinga.

— Japonai bonbarduoja ir atvirus be kariuomenės esančius Kinijos miestus. Kinai dėl to skundžiasi Tautų Sąjungai. Veik visas pasaulis simpatizuoja kinams. Šiomis dienomis Čekoslovakija pardavė į Kinija daug moderniškų ginklų ir amunicijos. Daug karo medžiagos pristato ir SSSR su J. A. V. Europoje vedama kompanija paskelbti Japonijos prekių boikotą. Karo laimė dar neaiški.

Mezgykla priima darbininkus!

Skubiai reikalinga darbininkų prie mašinų «RECTILINEA» ir kirpėjų su praktika.
Kreiptis į «MALHARIA WALBE» — RUA RIBEIRO DE LIMA NR. 485.

Naujausios žinios.

— Žuvo poliarinė Sovietų ekspedicija? Šiaurės ašigalio radio stotis jau nebeatsiliepia. SSSR valdžios pasiųsta pagelba dar nepasiekė ekspediciją ištikusios katastrofos vietos. Ledlaužis «Taymir» atkakliai skverbiasi per plaukiojančius ledynus. Bet norvegai Šiaurės tyrinėtojai mano, kad ekspedicija jau žuvo.

— Vasario 9 d. Rio de Janeiro miesto ir apylinkėse siautė baisi audra Sugriauta daug namų, 15 žm. užmušta ir 20 sunkiai sužeista.

Vasario 16 d. iškilmių programa.

Villa Beloj, Mokoje, Villa Anastazio ir Parque das Nações lietuvių mokyklose Tautos Šventės iškilmės įvyks 8 val. vakaro. Įėjimas neapmokamas. Visus tautiečius kviečiame dalyvauti.

Vysk. M. Valančiaus mokykloje bendrą Lietuvos Nepriklausomybės dvidešimties metų paminėjimą ruošia «Viltis». Paminėjimas įvyks vasario 20 d. — sekmadienį, o mokyklos mokiniai Tautos Šventę švęs Vasario 16 d. 10 val. ryto.

Per radio Vasario 16 d. šventės programa bus išpildyta tarp 20 — 21 val.

Br. L. S. Valdyba.

STASYS LOZORAITIS
Lietuvos Užsienių Reikalų Ministeris.

LIETUVOJE

Kaip gausėja telefono abonentai Lietuvos miest.

Lietuvos Paštų Valdyba surinko įdomią statišką apie telefono abonentų gausėjimą didesniuose Lietuvos miestuose 1922 — 1936 metų laikotarpyje. Pagal tą statistiką, 1922 metais Kaune tebuvo tik 360 telefono abonentų, Klaipėdoje — 940, Šiauliuose — 170 ir Panevėžyje — 120. O 1936 m. Kaune buvo 6.899 telefono abonentai, Klaipėdoje — 2.857, Šiauliuose — 819 ir Panevėžyje — 518.

Iš statistikos matyti, kad telefono abonentų skaičiaus augimu pirmoje vietoje eina Kaunas, antroje — Klaipėda, trečioje — Šiauliai ir ketvirtoje vietoje Panevėžys.

Kaip pagerbiami kovojusieji už Lietuvos laisvę.

Visų kovose žuvusiųjų už Lietuvos laisvę pagerbimas ir atminimas kasdien vyksta prie Nežinomojo kareivio kapo, Kaune. Ten įvairioms progomis dedami vainikai, uždegamas aukuras, sakomos kalbos; čia dažnai gaudžia Laisvės Varpas. Žuvusiųjų kapai visose kovų vietose kryželiais ir parašais atžymėti, gėlėmis papuošiami. Daugely vietų yra pastatyti paminklai žuvusiems už Lietuvos Laisvę. Tai vis bendro pobūdžio žuvusiųjų pagerbimas bei atminimas. Svarbu, tačiau, yra kiekvieno laisvės kovotojo vardą kuriuo nors būdu įamžinti. Šitas reikalas Lietuvoje bus šitaip sutvarkytas. Kaune, Karo Muziejuje, paskiriama viena salė žuvusiųjų atminimui; šioje salėje, jos sienose, tam tikrose plytelėse bus iškaltos ir aukso raidėmis įrašytos visų Lietuvos Nepriklausomybės kovose žuvusiųjų karių, šaulių bei partizanų, vardai ir pavardės. Tas didvyrių sąrašas turės apie tūkstantį penkis šimtus vardų ir pavardžių, nes tiek laisvės kovotojų žuvo nepriklausomybės kovose.

Be to, Nepriklausomybės sukaktuvėms ruošti komitetas nutarė paraginti vietos organizacijas ir veikėjus, kad jie pasirūpintų kiekvienos parapijos bažnyčioje įmūryti marmurines lentas su sąrašais laisvės kovose žuvusių asmenų, iš tos parapijos kilusių. Tokiu būdu kiekvieno žuvusiojo laisvės kovotojo vardas bus įamžintas jo gimtoje vietoje, ir didvyrį nuolat primins jo artimiesiems.

Nubaustas gulbių naikintojas.

Metelių ežere kiekvieną pavasarį atskrisdavo gulbės ir čia išsiperėdavo vaikus. Vasarą apylinkių gyventojai grožėdavosi gulbių būreliais Miškų administracija dėjo visas pastangas, kad šie reti paukščiai būtų apsaugoti. Pradžioje niekas gulbių neliesdavo ir nebaidydavo. Tačiau praeitais metais vieną rytą Metelių ežeras pasigedo kelių gulbių. Kilo įtarimų, kad jos nušautos. Miškų administracija tuo labai susirūpino ir pradėjo su policija ieškoti kaltininkų. Galop buvo nustatyta, kad šį nedorą darbą įvykdęs tos apylinkės gyventojas Kubilius. Padarius pas jį kratą buvo rastos gulbių plunksnos, už ką ir patrauktas teisman. Alytaus II apylinkės teismas nagrinėjo bylą ir Kubilių pripažino kaltu. Nubaudė 300 lt. ir, be to, dar priteisė Mokomajai Urėdijai civilinį ieškinį 1000 lt.

Dainų šventė.

Klaipėda. Liepos 9 ir 10 d. d. Klaipėdoje įvyks Dainų šventė, kurion laukiama atvykstant užsienio lietuvių chorų iš Amerikos, Anglijos ir Latvijos. Ta šventė duos progą Klaipėdos pajūryj galingai suskambėti iš kelių tukstančių krūtinių lietuvių dainai ir pasidžiaugti susitikimu tautos vaikų iš visų šalių.

Dar naujì skaudûs smùgiai Vilniaus krašto lietuviams.

Vilniaus miesto storasta sulaikė Lietuvių Ûkio Draugijos centro veikimą. Draugijos turtui paskirtas globėjas. Draugijos bûstinė užantspauduota.

Vilniaus miesto storasta pasikvietė Vilniaus Lietuvių Sporto Klûbo pirmininką B. Untulį, ir jam pranešė, kad Klûbo veikimas sulaikytas.

Mokslas prekybos institute.

Lietuvos Prekybos Institute Klaipėdoje šiais metais mokslas žymiai pastumėtas pirmyn. Institutas suskirstytas konsulariniu, bankiniu ir prekybiniu skyriais. Juose kiekvienas, be nustatytos mokslo programos turi ir technikinių dalykų mokytis, kaip stenografija. Lietuvių, vokiečių ir anglų kalbos privalomos. Prie to dar leidžiama pasirinkti vieną ar daugiau: prancûzų, ispanų ar rusų kalb.

Nėra lietuviškų giedojimų -- neaukoja vargonams nupirkti.

Kalesnykų parapiją sudaro pusė lietuvių, bet pamaldų gimtą kalba jie negirdi. Skundėsi ir aukštesnei bažnyčios vyriausybei, bet niekas nepasikeitė. Bažnyčioje seni vargonai ir klebonas nori įsigyti naujus. Kreipėsi į parapijiečius aukų. Lietuviai sutinka tik tuomet aukoti jei bažnyčioje bus leista giedoti lietuviškas giesmes vargonams pritariant.

Seniausia gimnazija.

Šiemet sukanka 70 metų nuo Marijampolės gimnazijos įsteigimo ir 20 metų, kai ta gimnazija po karo tapo lietuviška. Šią gimnaziją įsteigė rusų valdžia dar 1867 m. Ji buvo vienintėlė gimnazija visoje Rusijos imperijoje, kurioje dar carizmo laikais buvo leista mokyti ir lietuvių kalbos Marijampolės gimnazija išauklėjo Basanavičių, Kudirką, buv. prezidentą K. Grinių ir daugybę kitų lietuvių, kurie nenuilstamai kovojo, o kaikurie ir dabar tebekovoja dėl savo tautos laisvės. Tik šios gimnazijos dėka Marijampolė (senesniųjų suvalkiečių vad. Starapolis) tapo Suvalkijos apšvietos ir viso lietuviško kultûrinio gyvenimo centru.

Dabar Marijampolės gimnazija vadinasi Rygiškių Jono gimnazija.

— „Vilniaus Žodis“ rašo, kad buv. lietuvių skaityklų vedėjams: V. Dailyvkai. V. Staseliui ir B. Švogždytei iškeltos didelės bylos. Jie kaltinami, norėję atplėšti iš lenkų Vilniaus kraštą.

— Lietuvoje veikia 22 didelės (pramonės) plytinės su Hofmano krosnimis ir 285 paprastos kaimo plytinės. Pagaminama kasmet po 50 mil. plytų, kurių vos užtenka pamatams, kaminams ir vienam kitam mûro namui pastatyti. Vis brangstant miško medžiagai, mûrinių namų statoma kaskart daugiau, plytų pareikalavimas didėja, dėl to susirûpinta ir naujų plytinių statymu. Kad medžio statyba Lietuvoje pakeisti mûro statyba, reikėtų kasmet pagaminti plytų bent dešimts kartų daugiau negu dabar pagaminama.

— DABAR Lietuvių Tautininkų S-ga turi 12.928 narius ir 1.883 kandidatus. S-goje tik 825 moterys, kiti nariai — vyrai. Iš jų 7.625 ûkininkai, 500 darbininkų, 346 amatininkai, 1.728 mokytojai, 2.895 kitų valstybinių tarnybų tarnautojai, 735 saviv. tarn., 409 privatinių įst. tarn., 184 pirkliai ir pramonininkai, 28 advokatai, 10 kunigų ir 237 laisvų profesijų žmonės.

— Lietuvos Švietimo Ministerija nupirko Rambyno kalną. Kalną puošia ir tvarko Pagėgių jaunimo keliavimo komitetas. Netrukus Rambyne bus pastatyti puikûs «Ekskursijų namai». Reikia neužmiršrti, kad šią senobinės Lietuvos šventovę ir dabar kasmet lanko tûkstančiai Lietuvos ir užsienio jaunimo.

— Pagal metrikų knygų davinius lenkų Lietuvoje esą tik 7.600. Kadangi jų kaikurie jau gėdisi užsirašyti lenkais, tai tikras jų skaičius gali siekti iki 10.000. Sulenkėjusių lietuvių, žinoma, yra kelios dešimtys, tûkst. bet šie skuba atsikratyti dar bau džiavų laikais jiems primestos «poniškos» kalbos.

— Gruodžio 11 d. Kaune Šančiuose sugriuvo dar bestatomas didžiulis garažas, dabar gauta žinių, kad sugriuvimo priežastys baigiamos išaiškinti. Kalti esą statytojai — inžinieriai ir prižiûrėtojai. Taip pat kaltinamas Kauno burmistras ir daug saviv. tarnautojų. Jie visi turėsią sumokėti ir padarytus nuostolius.

— Didžiausias tiltas Baltijos valstybėse yra «Kar. A. Juozapavičiaus tiltas» Alytuje. Jis turi 195 m. ilgio, 9 m. pločio ir 20 m. aukščio. Jo pastatymui suvartota 7.000 kub. m. betono ir 454.000 kg. geležies. Kainavo 1.200.000 lt. Panašios konstrukcijos tiltas Europoje yra tik per Dunojų ties Dilingeno miestu. Dabar Nemunas Alytaus tilto jau nebeįveiks.

Lenkija ir Lietuva

RAŠO STANISLAW SOPIECKI

Kalėdų metu lenkų „Stronictwo Pracy“ — Darbo partijos, — kurios pryšakyje stovi gen. Haleris, kuriai priklauso buv. premjeras Paderevskis (garsusis pianistas), gen Sikorskis, — laikraštis „Zwrot“ išdėjo ilgiausio savo publicisto Stanislovo Sopickio straipsnį „Lenkija ir Lietuva“, kuri čia perspausdiname ištisai.

Red.

„Kai prieš kelerius metus viešėjau Kaune, vienas žymus lietuvių politikas privačioj kalboj pareiškė man:

— Jeigu Lenkija kariaus su Vokietija ar Rusija, tai mes išnaudosime progą ir žygiuosime į Vilnių.

Ne visa lietuvių tauta, bet žymi jos dalis taip galvoja. To jau pakanka, kad Lenkija laikytų Lietuvą savo eventuališku priešu. Du keliai teko mums pasirinkti: nugalėti ir pavergti Lietuvą arba ją patraukti susitarimo keliu savo draugų eilėsna.

Suprantamas dalykas, kad tik antrasis kelias nebûtų priešingas tiems dėsniams, kurių laikantis galima suteikti žmonijai šviesesnę ateitį. Mûsų užpuolimu ir noru pavergti Lietuvą pasipiktintų visas pasaulis ir, galimas dalykas, kiltų didelis Europos karas.

Nei Vokietija nei Rusija ramiai nežiûrėtų į Lietuvos žlugimą. Lietuviai giliai įsitikinę, kad Lenkija kėsinosi prieš Lietuvos nepriklausomybę ir tik dėl tam tikrų didžiųjų valstybių diplomatų intervencijos Lenkija atsisakė tų žygių. Pas mus eilinis pilietis šventai tiki, kad tai fantastiški gandai, nes mes juk visą laiką tiesėme Lietuvai ranką. Lietuva jos nepriėmė, nes Lietuva yra Berlyno ir Maskvos įrankis. Lietuviai Lenkijoje naudojasi visiška mûsų tolerancija, lenkai Lietuvoj žiauria persekiojami. Mes esame geras, ideališkas kaimynas, Lietuva tuo tarpu ûgdo pas save įvairias priešlenkiškas gyvates, rėmė Konovalcą ir t. t. Lietuva turi taikytis su Lenkija, nes priešingu atveju ûkiškai nusmukus, subankrutuos, kadangi ji tėra tik nykštukas etc.

Štai šitokios pažiûros geltonosios mûsų spaudos yra skiepijamos skaitytojams. Tokios pažiûros jau bus gavusios Lenkijoje pilietybės teises. Tai labai pasunkina išspręsti lietuvių bylą. Dėl šių sumetimų reikia Lenkijoje padaryti šių pažiûrų revizija. Reikia pažinti gryna teisybė, nors ji ir pažeistų mûsų savimeilę.

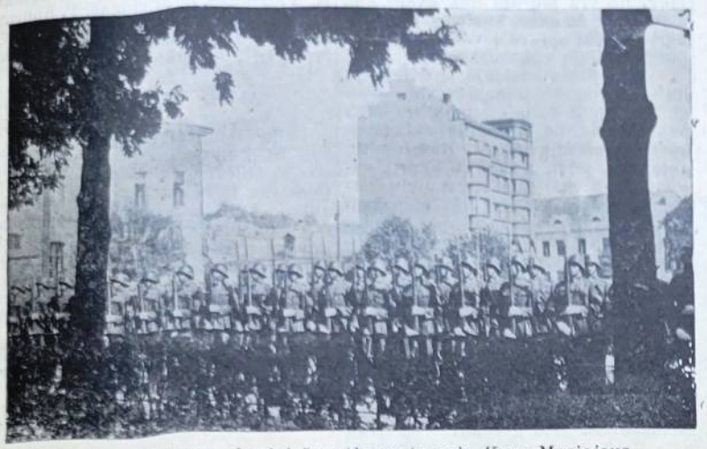
Visų pirma, turime įsisamoninti, kad abiejų valstybių pajėgų propor cingumas yra toks, kaip tarp liûto ir avies. Avis gali bûti įkyri, gali išprovokuoti? Sutikime, bet sutikime ir su tuo, kad liûtas gali avį skriaus ti ir savaime, ir nenoromis ir nesąmoningai, kai pabando savo sąskaitas suvesti su kuo nors trečiuoju. Kaž kas panašaus yra ir čia. 1920 m. vasarą Lenkija kariavo su rusų meška. Po bolševikų armijos atstûmimo Gardino — Brastos ruožan, lenkų generaliniame štabe buvo svarstomi du planai. Generalinio štabo viršininkas gen. Rozwadowski kalbino sustiprinti dešinįjį lenkų sparną ir iš Pagirio pulti užpakalines raudonosios kariuomenės dalis. Apsupusi toji grupė turėjo žygiuoti daug maža iš Pinsko — Luninco apylinkių Baranavičių ir Molodečinos link. Bolševikai, turėdami atskirtą su Minsku susisiekimą, bûtų priversti trauktis Lietuvos teritorijon, o gal net ir Latvijos, panašiai, kaip po ties Vartos ir Vikros upėmis pralaimėjimo bėgo bolševikai Rytprûsiuosna. Lenkų armija, besivydama bolševikus, bûtų užėmusi Vilnių ir be jokių tarptautinių komplikacijų.

Planas buvo drąsus, bet įvykdomas. Tai išrodė gen. Zagórski savo įdomioj knygoj, kurią parašė Antakalnio kalėjime ir kuri vėliau buvo atspausdinta „Szaniec“ žurnale.

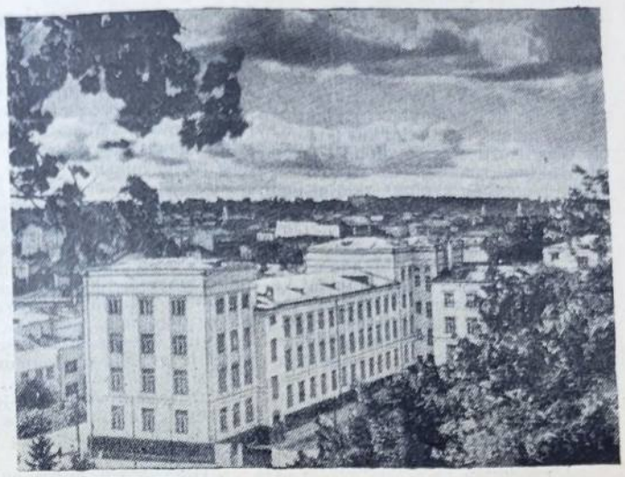
Bet Pilsudskis gėn. Rozvadowskio planą atmetė. Spėjama, kad jis pareiškęs, kad lietuviai niekad mums nedovanotų, kad mes jų teritorijoje karą vedėme. Nuspręsta buvo pulti kairiuoju sparnu, iš Suvalkų krašto Druskininkų ir Varėnos Lydos kryptimi. Pasirodė betgi, kad lenkų pulkai turėjo eiti per lietuvių užimtą teritoriją. Tada, suvedant sąskaitas su bolševikais, buvo pralietas lietuvių kraujas.

Piktinamės, kad lietuviai 1920 m. liepos mėn. atėmė iš mûsų Vilnių Kaune į tai kitaip žiûrima. Ten tvirtinama, kad lietuvių pulkai buvę lenkų kviečiami, kad 1920 m. rugpiûčio mėn. jie, nuginklavę sovietų įgulą, išgelbėtų kelių šimtų lenkų gyvybę.

Nepriklausoma Lietuva ginklu gerbk!

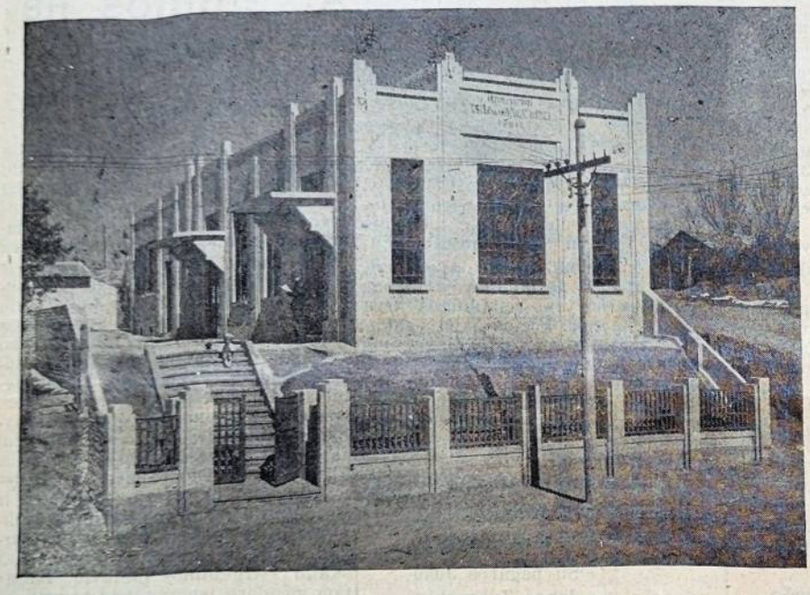

Lietuvos kariai šventės metu prie Karo Muziejaus.

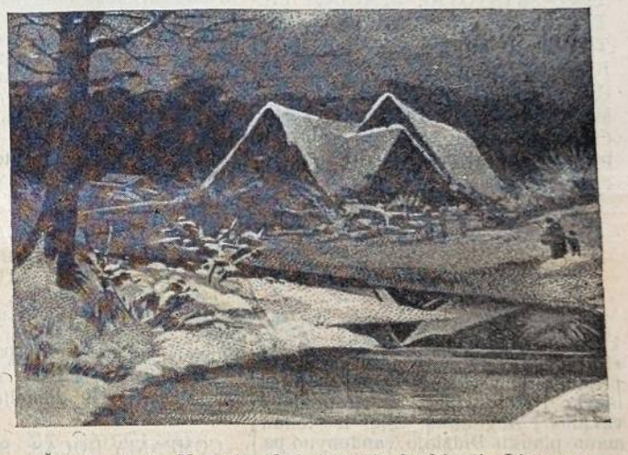

Laikinoji Lietuvos sostinė Kaunas. Universiteto rûmai.

Lietuvos Nepriklausomybė buvo paskelbta Vilniuje 1918 m. Vasario 16 d., Ją paskelbė Lietuvos Tarybos pirm. Dr. Jonas Basanavičius pildydamas 1917 m. Lietuvos Konferencijos ir Tarybos nutarimus.

Dr. J. Basanavičiaus vardo lietuvių mokyklos rûmai Villa Anastazio, São Paulo.

Šitaip atrodo Vasario 16 d. šventės laukiantis Lietuvos kaimas.

Miškai, deimantai, auksas...

Rašo V. Merkevičius.

(Tąsa iš 6 nr.)

Mano ausyse kaukė ir spiegė visoki balsai, širdis negailestingai trankė krûtinę, kurioje jau pajutau skausmą ir vėl priverstas buvau susstoti ir atsikvėpti. Nors taikiausi bėgti žvėrių ir jau žmonių padarytais takais, bet krûmai ir medžių šakos negailestingai sudraskė mano rûbus, o iš subraižytos krûtinės, rankų ir veido tekėjo karštas kraujas. Gyventi, gyventi! Aš dar turiu gyventi! — Mane užvaldė nesuvaldomas troškimas. Kiek atsikvėpęs aš delnus prie burnos pridėjęs šûktelėjau — Ûhû! Miškas pakartojo mano šauksmą, bet nepertoli pasigirdo švilpimas ir šûkavimai. Mano draugai jau ieškojo manęs. Jie buvo laimingi: jie turėjo porą elektros lempučių, kurias mes taip saugojome.

Netrukus visi linksmi savo įspûdžiais dalinomės aplink laužą prie mûsų barako angos kepdami mano medžioklės krepšy parneštą pembû ir porą jacu... Aš ir visi stebėjomės kaip bebėgdamas per krûmus nepamečiau jų kartu su medžioklės krepšiu.

Taip medžioti eidavau vienui vienas Minas Geraes estade, bet kai po 10 dienų kelionės pasiekėme Parnaybos upės pakraščius ir kai susto jome tikruose Brazilijos miškuose kur yra daugiau pavojaus ir taip pat daugiau įdomumo. Su vienu savo draugu neturėdavome nei mažiausio noro likti namuose. Nors grįždavome šiek tiek pavargę po dienos darbų, bet veik kas vakaras traukdavome paupiu į mišką iš kur nei karto netekdavo grįžti tuščiomis. Šiose naujose vietose labai daug prisimedžiodavome paukščių. Brazilijos miškuose paukščius be galo lengva medžioti, nes jie yra gana nebaikštûs, net ir didžiausios rûšies karveliai leidžia prieiti žmonėms gana arti. Vakarui artėjant dažnai sugaudavome mažus paukščiukus vietoje vadinamais beijaflorais — tikrumoje tai mažieji kolibrai, kurie mûsų rancho nuolatos atlankydavo. Kai kurios jų rûšys maitinasi smulkiais vabždžiais, bet patys smulkiausieji renka, kaip kad bitės medų iš gėlių žiedų. Nors šie paukšteliai yra maži, bet prieš juos daugelis paukščių negali lygintis savo plunksnų spalvomis. Vakaro sulaukus kolibrai atsitupia ant smulkių šakučių krûmuose prisiglaudžia prie lapų ir miega iki ryto nejudėdami. Dažnai radę miegančius šiuos paukštelius liliputus apkabindavome sauja nepaliečiant jų, net ir gerokai sukrutinus rankomis šaką, ramiai jie miegodavo, kol nepajusdavo jog jau yra patekę nelaisvėn, bet ir šiuo atveju nedėdavo daug pastangų išsilaisvinti. Nors maži, bet gana ramûs paukšteliai. Taip pat naujoje vietoje bedirbant pateko pas mus nelaisvėn ir mažosios brazilijos miškų bezdžionės vardu miko, mažos bet baisiai triukšmingos — neramios bûtybės. Sugavome dvi, bet vienai teko pabėgti, o antroji sunkuvo buvo prijaukinti, bet pripratus nemėgino skirtis ir grįžti miškan, mėgo begalo bananus ir uogas, bûdama soti šokinėdavo kur papuola ir jautėsi pilna mûsų rancho šeimininkė dažnai išmėtydama mûsų virtuvės indus- Taip begyvendami džiunglėse susi pažinome su miško gyvûnais, atskirdavome įvairius paukščių balsus ir tokiu bûdu mums buvo lengva juos sumedžioti. Kai kurie brazilai mokėjo švilpavimu imituoti visai gerai paukščių balsus, tad nenuostabu, kad ir indijonai gali paslaptingais švilpavimais susikalbėti tarp savęs, nes jiems miškas geriau pažįstamas, kaip civilizuotajam ir miško triukšmas išduoda neprityrusį svetį.

Šiek tiek pagyvenus tokioje aplinkumoje, tik vėliaus susiorientuoji, kad tas kartais ir tykus atrodantis miškas, daug vyliaus slepia savyje, o jų gyvûnai, kovoją daug šimtmečių tarp savęs, o ypatingai silpnesnieji greitai pastebi stipresniųjų spastus, ir laiku spėja slėptis.

(b. d.)

TIK «LIETUVĮ» SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI

Vietos lietuvių gyvenimas.

NE TIK PAREIGA, BET IR PASIDIDŽIAVIMAS.

Vasario 16 d. 8 vakaro visose mûsų mokyklose įvyksta 20 m. Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvių paminėjimas. Lietuviai kas met švenčia Vasario 6 d. Tą dieną daromi susirinkimai, paskaitos. Tautos Nepriklausomybės šventės kultûringas šventimas yra kiekvienam lietuviui ne tik pareiga, bet ir pasididžiavimas, kad jo Tėvynė, kuri per šimtmečius nešė svetimųjų jungą, šiandien yra laisva. Todėl São Paulo lietuviai Vasario 16 d. renkasi į lietuviškas mokyklas, kuriose bus išpildoma graži šventės programa, o kitur gyvenantieji lietuviai kviečiami tą vakarą susirinkti nors mažais bûreliais ir pasikalbėti apie lietuvių tautos užduotį ir kiekvieno lietuvio pareigas, apie Lietuvą ir kovas už jos laisvę.

Valio mûsų Tėvynė Lietuva!

LIETUVOS NEPRIKAUSOMYBĖS 20 M. SUKAKTUVIŲ PROGA VASARIO 16 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSULATE SÃO PAULO ĮVYKS VISA EILĖ PRIĖMIMŲ. MOKYTOJAI, MOKYKLŲ TĖVŲ KOMITETŲ ATSTOVAI, SPAUDOS, LIETUVIŠKŲJŲ ORGANIZACIJŲ ATSTOVAI PASVEIKINTI LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSULĄ, O PER JĮ IR DVIDEŠIMTĄSIAS NEPRIKLAUSOMO GYVENIMO SUKAKTUVES ŠVENČIANČIĄ MÛSŲ TĖVYNĘ IR VISO PASAULIO LIETUVIUS RENKASI 12 — 13 VAL.

AMERIKIEČIAI JAU IŠVYKO.

Kun. Paškauskas ir pral. Krušas, kurie besivažinėdami po Pietų Ameriką aplankė ir São Paulo lietuvius, pirmadienį, vasario 7 d. per Santos išvyko į Montevideo. Iš Urugvajaus važiuos į Angentiną, Čilę ir toliau mano plaukti Didžiojo vandenyno pakrantėmis iki Panamos kanalo, per kurį vėl pateks į Atlantą ir grįš į J. A. V.

Brazilijoj svečiai lankėsi tik Rio de Janeiro ir São Paulo ir, kaip patys «Lietuvio» bendradarbiui pareiškė, dėl techniškų kliûčių plačiau pažinti tos šalies ir jos gyventojų neteko. Viešėdami lietuvių kolonijoj São Paulo apsilankė, baž. Konsulate ir pas trejatą ar ketvertą šiaip turtingesnių lietuvių. Gyveno Hotel Terminus. Vasario 5 d. turėjo progos dalyvauti ir «Centro» vakarėlyje (Apie jį skaityk kitoj vietoj. Red.), o sekmadienį jų garbei sušauktame parapijos susirinkime.

TYPOGRAPHIA BALTICA.

Šiomis dienomis Aleksandras Bumblis, kuris anksčiau ilgai dirbo vieno vokiečio spaustuvėje ir išmoko puikiai atlikti spaudos darbus, patsai atidarė mažutę spaustuvėlę, kurioje bus atliekami visoki smulkûs darbai. Pagaliau susilaukėme lietuviškos spaustuvėlės, kuri pagamins švarius etiketus, programas, reklaminius lapelius, o vėliau gal ir kokią brošiûrėlę atspausdins. Tai pirmas lietuvis rimtas šios srities darbininkas. Jo spaustuvės adresas: Rua Frei Antonio Sant' Anna Galvão, 16 (Travessa da Av. Tiradentes).

COL. BARRA SECA.

Netoli Rancharia gelžkelio stoties seniau buvo didelė fazenda Barra Seca, kuri dabar jau išdalyta sklypais ir sudaro to paties vardo koloniją. Iš lietuvių čia žemės turi pirkusios Silvestro Burbos, Antana Ragažinsko, Ambroziaus Jakelaičio ir Jono Burbos šeimos. Žemės sklypai vidutiniškai turi nuo 3 lig 8 alkeirių. Jos kaina aukšta. Pav. S. Burba už 8 alkeirių ûkį, mokant iš kart sumokėjo 4:500$000, o dabar, perkant išsimokėtinai, už alkeirį tenka mokėti po 1:100$000. Žemės rûšis nepergeriausia. Vietomis prie smėlio. Jos kainą pakelia tik geras susisiekimas.

Visi lietuviai verčiasi daugiausia vatos auginimu. Sėja kukurûzų ir pupelių. Vienas kitas užsiveda ir sodus. Iš gyvulių auginamos tik kiaulės, iš paukščių — vištos. 1937 metais už vatos arobą vietoje mokėjo po 20$000, už kukurûzų maišą (60 kg.) po 11—12$000, už pupelių maišą po 20$000.

Oras ištisus metus būna vėsesnis negu São Paulo. Lietaus pakanka.

S. Burba.

LIETUVIS PREKYBININKAS.

Rancharia miestelyje, kuris kartu yra ir gelžkelių stotis, gyvena senas «Lietuvio» skaitytojas Ant. Narijauskas. Miestelyje yra tik keli lietuviai, bet mûsų tautietis Ant. Narijauskas labai plačiai pažįstamas ir kitų tautų ateiviams. Jis populerus ir vietinių brazilų visuomenėje. Narijausko prekybos namai sutelkia miestelio ir apylinkės gyventojus. Čia apsilankę lietuviai pasiskaito ir lietuviškų laikraščių.

Miestelyje yra du vatos apdirbimo fabrikai, kavos ir ryžių valymo punktai, o pernai pastatė ir Matarazzo vatos apdirbimo fabriką. Tuose fabrikuose dirba ir miestely gyvenantieji lietuviai, bet šiuo metu jų dar nedaug tėra. Didėjant darbininkų pareikalavimui, numatoma, kad ir lietuvių gyventojų skaičius padidės. Miestelio darbininkai per dieną vidutiniškai uždirba 9 — 10$000, o prie žemės ûkio darbų tik 7 — 8$000.

Br. Šimeliûnaitė.

COMPANIA DOCAS, SANTOS.

Šiuo metu Santose lietuvių gyvena nedaug. Jie išsimėtę po visą miestą, bet dirba daugiausia «Compania Docas Santos». Daugiausia darbų yra prie laivų pakrovimo. Čia ir uždarbiai geresni. Moka nevienodai. Paprastai už valandą skaitoma 1$200, šventadieniais 1$800. Bet uždarbis atskiromis paros dalimis tai kyla, tai vėl krinta. Pav. už darbą nakties metu moka po 2$800 į valandą, tarp 3 — 7 val. ryto po 5$600, o vakare tarp 6 — 7 val. po 6$400. Darbas sunkus, bet pelningas, tik naujų sventimšalių darbininkų daugiau nebepriima. Yra keliolika lietuvių ir Santos apylinkėse, bet jų uždarbiai visai neviliojanti.

Dokų darbininkas.

AIŠKĖJA «CENTRO» VEIDAS?

Šeštadienį, vasario mėn. 5 d., Lega Lombardo salėje po iš senai garsinamu šûkiu «B. L. O C. Lietuvos Nepriklausomybės Dvidešimties Metų Minėjimas» įvyko «Centro» reklaminis vakaras, kur prieš porą svečių amerikiečių ir susirinkusią publiką iš anksto parinkti kalbėtojai «išplieké» bandeirantininkus ir p. Konsulą, kad jie nemėto keptų karvelių į Maižiešių gerkles... Tie, anot vieno svečio, gerkliniai darbinininkai nusiskundė, kad ir Konsulas ir Lietuvių Sąjunga Brazilijoj šiame parengime nedalyvauja, bet visai užsimiršo, kad prieš savaitę pakartotinai savo laikraščiuose skelbė, kad su Konsulatu nutraukia visokius ryšius ir Konsulą skaito savo ir «kolonijos» priešu! Tat, nejaugi jie yra jau ant tiek kvaili, kad mano, jog žmonės, kuriems jau nekartą viešai spiovė į veidą, neš savo pinigus į jųjų vakaruškas?...

Minėjimas susidėjo iš dviejų dalių — mitinginės ir meniškosios. Jeigu meniškoji dalis vietomis ir buvo pakenčiama, tai mitinginė nebeišlaiko mažiausios kritikos. Rašau mitinginė, nes, jeigu ją skaityti Nepriklausomybės paskelbimo sukaktuvių minėjimu, tai buvo tik minėjimo suniekinimas. Juk apie Lietuvos kovas dėl Nepriklausomybės, apie kultûrinę ir ûkišką mûsų Tėvynės pažangą per tuos 20 laisvo gyvenimo metų kalbėtojai neprasitarė nė žodelio! Iš kalbėtojų lûpų plaukė tik pasigyrimai apie teisę kalbėti kolonijos vardu ir plûdimas tų, kurie nepriguli prie šios «kolonijos»...

Trumpai, bet ramiai susirinkusius pasveikino pral. Krušas ir kun. Paškauskas. Tai gerokai suameriko nėję lietuviai dvasiškiai, bet tikri lietuviai. Tiesa, dar ir mûsiškis kun. Arminas mėgino kalbėti minėjimui maždaug pritinkama tėma, bet jį nušvilpė „draugai".

...Taigi, viskas ėjo, kaip tikram mitinge.

Lietuvis daro protekciją lietuviams

Gerb. Pone Redaktoriau.

Malonėkite patalpinti «Lietuvyje» mano šią žinutę.

Estrada de Ferro Sorocabana sekdama Paulistos Komp. pėdomis pradėjo vykdyti plačiu maštabu Eucalyptų sodinimą. Šiam darbui reikalaus apščiai darbininkų bet, dabar tiniu laiku jai yra reikalingos trys geros šeimynos, kurios galėtų paimti 21 alkeirių geros žemės tinkančios įvairioms kultûroms ir šiame plote pasodintų apie 150.000 eucalyptų medelių impreitadomis. Impreitadų sąligos yra geros todel suinteresuoti šiaja pelninga ûkio šaka visais reikalais kreipkitės į:

Engr. Agr. JONAS ZABROCKIS
Chefe do Serviço Florestal da E. F. Sorocabana.

Mayrink.

Su pagarba Jûsų
Jonas Zabrockis.

Dr. J. Basanavičiaus pr. mokyklos kiemui išcementuoti ir tvorai pakelti aukojo:

AUKŲ LAPAS Nr. 1.

Po 10 milreisų aukojo — P. Lazauskas, M. Kirilauskas; po 6 milreisus — Igaunis; po 5 milreisus — M. Skadas, J. Mažeika, J. Maziliauskas, J. Džiugelis, E. Pažėra, V. Grigas, J. Kizelevičius, J. Gudaitis, J. Ribikauskas, J. Poškus, ir P. Šiniauskas; po 3 milreisus — Ramonas, Jonaitis ir J Jankauskas; po 2 milr. — J. Preslevičius, J. Orkis, J. Grigas ir B. Barukas; po 1 milr. — M. Petraitis, V. Zaskonis, A. Rusteika ir K. Straigienė; 500 reisų — P. Valiulis. Aukų lapu Nr. 1 iš viso surinkta 104 milreisai ir 500 reisų.

AUKŲ LAPAS Nr. 2.

Po 5 milreisus aukojo; A. Sereičikas, V. Jaskonis, V. Navickas, J. Perešiakas, V. Giedraitis ir viena pavardė neišskaitoma; po 4 milr. — Kas paravičius ir Mialuk; po 3 — Z. Beibokas ir B. Šiukščius; po 2 — I. Andriuškevičius, V. Vyšniauskas, S. Petrelis, V. Bartkus, P. Žarkauskas, J. Jezgevičius, A. Šimkus, A. Krupelis, M. Presius, B. Danyluk, A. Patapas, S. Cibas, J. Brzorzowsky, J. Andriuškevičius, J. Džiugelis, P. Straigis, A. Stungis, K. Stuoka, J. Mardosas, F. Stungis, S. Shuskiel, J. Vaičekauskas J. Šešelgis ir viena pavardė neišskaitoma; po 1 milr. — R. Tamošiûnas, A. Aleksandravičius, J. Vitkauskas, K. Vidžiûnas, A. Misiûnas, P. Andriuškis, P. Mikelaitis, J. Petrušonis ir viena pavardė neišskaitoma. Viso aukų lapu Nr. 2 surinkta 101 milreisas.

AUKŲ LAPAS Nr. 3.

Po 50 milreisų aukojo — P. Gaučys, St. Remenčins ir J. Aukštuolis; po 30 milreisų — J. Čiuvinskas, F. Čemarka ir S. Dorinas; 20 milreisų aukojo kun. A. Arminas; 15 milreisų — O. Požėrienė; po 10 milreisų — S. Bakšys ir Ragažinskas ir po 5 milr., aukojo — J. Tomaševičius, A. Dutkus Petulionis, L. Gaigalas ir viena pavardė neišskaitoma. Viso aukų lapu Nr. 3 surinkta 320 milreisų.

Visiems aukojusiems Dr. J. Basanavičiaus pr. mokyklos tėvų komitetas nuoširdžiai dėkoja.

Tėvų Komitetas.

St Vancevičius.

Argentinos lietuviai.

(Tąsa iš 6 nr.)

Vis tik reikia pasakyti, kad Uckaus «Aidas» prieš «Balsą» yra tik šlamštlapis. «Argentinos Lietuvių Balsas» turi geriausiai sutvarkytą ir suorganizuotą administraciją. Savo išlaikymui nuolat daro visokius parengimus, kurie duoda nemažai pelno ir iš to verčiasi. «Balsas» neatstovauja jokiai organizacijai ir taikosi prie visų. Skaitytojus gaudo daugiausia visokiomis, kaip vietos lietuviai sako „makanomis" (prasimanymais ir apgavystėmis). Jokiam gal kitam lietuviškam laikraštyje nerasime tiek išpiršto išlaužtų naujienų, garsenybių ir kitokių prasimanymų, kaip «Balse». Tai laikraštis, kuris iš pirmos klasės gimnazisto padaro universiteto studentą, iš šoferio inžinierių ir išradėją, iš restorano savininko milijonierių, iš paprastos lietuvaitės tarnaitės artistę ir kino žvaigždę. Kas skaito «Argentinos Lietuvių Balsą» tam susidaro įspûdis, kad Argentinos lietuvių kolonija turi daugiau visokių garsenybių, net už Šiaurinės Amerikos lietuvių koloniją. Tačiau ten pagyvenęs greitai įsitikini, kad visa tai yra tik paprastos «makanos», sąmoningas pataikavimas prastiems žmoneliams ir «naujoviškas» bûdas skaitytojams gaudyti.

„Švyturis" yra Argentinos Lietuvių Katalikų Federacijos organas. Tai katalikų laikraštis, išlaikąs savo ideologinę kryptį ir gana rimtai vedamas. Kadangi bendrai lietuvių katalikiškoji akcija Argentinoje silpna, tai ir laikraštis skaitytojų nedaug turi. Švyturį redaguoja redakcinė komisija, sudaryta iš P. Padvalskio, G. Padvalskytės ir Juknevičiaus. Faktinuoju redaktorium yra kun. J. Janilionis.

„Momentą" leidžia spaudos draugija „Talka" Tai kairiųjų laikraštis. Tvirtai laikosi savotiškos krypties. Redaguoja Baltušnikas. Laikraštis gana rimtai vedamas, skelbia savotišką „demokratišką" iddologiją, tačiau nepuola atskirų asmenų nei priešingo nusitatymo organizacijų. Tai, galima sakyti, visai kultûringai tvarkomas laikraštis. Skaitomas gana plačiai. Paskutiniu laiku „Momentas" pradėjo daryti labai rimtą konkurenciją „Argentinos Lietuvių Balsui". Laikraštis kartais turi truputį komunistinės tendencijos, bet laikosi labai atsargiai.

„Pietų Amerikos Žinios" leidžia ir redaguoja K. Kliauga. Tai savotiškas „lietuviškų fašistų" laikraštis.

(pabaiga 8 pusl.)

Peru respublika.

Peru turi 1.398.360 kv. klm. ir 6.500.000 gyventojų. Ji ribojasi su Ekvadoro ir Kolumbija šiaurėje su Brazilija rytuose ir su Čile ir Bolivija pietuose. Administraciniai Peru yra padalyta į 23 departamentus — apskričius.

Peru teritorija yra padaryta geografiniai į tris zonas: jûros pakraščio — okeano, kalnų ir aukštumų. Kalnuose yra įvairių metalų: žibalo, guano - paukščių trąšų. Aukštumoje gerai auga cukraus nendrės, ryžiai, alyvos ir vynuogės.

Peru pagamina cukraus, vatos, grûdų, cukrinės degtinės, manisų ir daug kitų mažesnių gaminių.

Mineralų gamyba — iškasimas užima žymią vietą; iškasama: auksas, sidabras, geležis, angliai, švinas, cinas ir didelis kiekis vario.

Auga gerai ir žolė ir auginama žolėdžiai gyvuliai: karvės, avys, ožkos ir arkliai.

Kalnuose, kurių čia yra daugybė, kurie tęsiasi nuo Kordiljerų iki Amazonės žemumų, nepaprastai gerai auga kava, kakava, kaučius ir daugybė rûšių medžių.

Lima — yra Peru sostinė, kuri yra visai netoli prie garsaus Peru uosto Callao (Kažao).

Lima turi apie 500.000 gyventojų, daugumas iš jų lotynų rasės maišytos su indėnais, įkurtas 1535 m. Fr. Pizaro. Lima tai yra vienintelis P. Amerikos miestas, kuris daugiausia išlaikė savo kolonijalius papročius.

Iš kitų didesnių miestų minėtini: Arekipa, Kuzko — senovinė Inkų imperijos sostinė, — Tručilo, Ajakučo ir Ikitos.

Lima turi žinomą San Marko universitetą, kuris buvo įsteigtas 1551 m. imperatoriaus Korolio V.

Peru turi apie 5.000 klm. gelželiu linijų, turi didelę laivininkystę kuri susiekia su visais Didž. vandenyno uostais.

Lietuvių Peru gyvena labai maža.

Peru yra turtinga valstybė, juk yra ir posakis: — turtingas kaip Peru.

V. P.

Kada reikia vesti?

Daug kur įsigalėjęs paprotys ištekinti kuojauniausias dukteris, o sûnus palikti senberniais. Tokia dažniausia motinų valia. Tuo tarpu patsai gyvenimas diktuoja priešingai. Ilgai senberniavę vyrai tampa arba išsiblaškėliais, arba užsidarėliais ir savymeiliais. Moteris glamonėti mėgsta dažniausia keistais savo žvilgsniais, ypač mėgsta žiûrėti į blauzdas... Retas kuris iš senbernių tinka šeimyniniam gyvenimui. Tinkamiausias vyrų vedybinis amžius tarp 24 ir 28 metų. Iš senų vyrų šeimyniam gyvenimu geriausia tinka tik našliai.

Vyresnio amžiaus merginos ištekėjusios labiau myli savo vyrus negu jaunutės. Iki 20 metų tekėti visai nepatariama. Anglijoj surinktais statistikos duomenimis yra įrodyta, kad iš moterų vedusių tarp 24 — 35 metų darniai gyvena su vyru ir sukuria sveiką ir laimingą šeimą 27 nuoš., iš vedusių tarp 20 — 24 metų laimingai gyvena tik 28 nuoš., o iš vedusių dar nesulaukus 20 savo amžiaus metų — vos 8 nuoš.

Našlės ypač pagyvenusios, jei neturi pirmojo vyro vaikų, taip pat sukuria dažniausia darnų gyvenimą ir su antruoju vyru, bet jei našlė ar našlys pirmoj poroj nesugyveno, tokie dažniausia ir antrą kartą vedę sugyventi nemoka...

Šunų rojus.

J. A. V. kaime Punpkin Ceutu gyvena 204 gyventojai, kurie laiko 5.3000 sûnų. Šie gyvuliai žudyti čia griežtai draudžiama. Kiekvienas atsiradęs šunytis rûpestingai prižiûrimas ir globojamas. Kaimo vyresnybė už laiko šûnims prieglaudą, ligoninę ir veterinarijos gydytojus. Nors tai kaimo gyventojams ir gana brangiai kainuoja, tačiau niekas šiai tradicijai neprieštarauja. Žmogus, kuris čia laiko mažiau dešimties šûnų yra koliojamas kietaširdžiu ir blogu žmogumi.

Įdomu, kaip ten tvarkomi žmonių sveikatos ir socialiniai reikalai?

Sala be moterų.

Cocos saloje Indijos vandenyne gyvena tik dešimts baltųjų ir keli kiniečiai. Jie aptarnauja vienintelį įrengimą — radio stotį, kuri yra pastatyta ryšių palaikymui ir laivininkystės reikalams. Moterims įvažiuoti į šią salą griežtai uždrausta. Todėl saloje gyvena tik vyrai. Artimiausia vieta, kur yra moteriškos lyties gyventojų, yra tik už 1.500 mylių. Kada vienas žurnalistas paklausė jiems maistą pristatinėjantį žmogų, ką tie vyrai saloje veikia liuoslaikiu, šis atsakė:

— Iš nuobodumo jie tik lošia ir žvejoja...

Viltietės ir lithuaniečiai, išpildę gimnastikos ir šokių programą LIETUVIŲ DIENOJ Jundiahy. Vid. sėdi insp. S. Bakšys, į dešinę St. Peleckaitė („Vilties" S-gos sekretorius) ir muzikas kompoz. J. Stankûnas — Trûksta choristų.

Saulės dėmės.

1938 metais ant saulės atsiras nepaprasta daugybė saulės dėmių. Artėjame prie didžiausio saulės dėmių susikaupimo, kuris pasikartoja kas vienuolikti metai. Šiam laikotarpiui atitinka 1938—39 metai.

Apie saulės dėmes jau daug rašyta. Dar tiksliai nenustatyta, kaip plačiai jos veikia į gyvybę ir gamtą, bet faktas yra, kad «dėmės» yra neigiamo pobûdžio.

Yra tiksliai nustatyta, kad, dėmėms ant saulės paviršiaus atsiradus vasaros esti daug šaltesnės, nes iš saulės mažiau ateina šiluminių spindulių.

Be to, jos, kaž kokiu mums nesuprantamu bûdu veikia į radio bangų priėmimą. „Fading'o" reiškinys turi ryšį su saulės dėmėm.

Šiunčiamosios stoties bangos laipsnių išnykimas ir pamažu vėl atsiradimas ir yra tas fadingas. Saulės dėmės ypač veikia į trumpąsias bangas.

Meteorologai pranašauja gausingus ir naudingus 1938 metų vandens kritulius, gi radijo horoskopai šiems metams nėra perdaug naudingi!

O ar žinot, iš kur tos dėmės ant saulės? Saulė yra skystas ištirpusių medžiagų milžiniškas rutulys, ant kurio atsiranda didžiulės stingstančios tamsios salos, kurios vėliau išnyksta — susproginėja ir vėl ištirpsta, nes saulė dar per daug karšta.

Visiškas saulės užtemimas įvyks gegužės mėn. 29 d., bus matomas tik pietinėje Atlanto vandenyno dalyje. Spalių mėn. 21 ir 22 d. bus dalinas saulės užtemimas, matomas tik šiaurės vakarų Azijoj.

Iš kitų žymesnių įvykių danguje verta paminėti lapkričio 17 dieną visišką saulės užtemimą.

Astronomo.

Feljetonas.

Pietûs Ministerijoj.

Klumočija Dėdė Mikas.

(tąsa iš 6 Nr.)

— Gerai tu, bobule, sakai. Važiuoju ir gana.

Ir tuoj pradėjau ruoštis kelionėn. Pirmiausia nusipirkau pusmetrį «salame de burro», porą tuzinų bananų, butelį šv. Izabelės ašarų, dar šiokių tokių menkniekių giminių vaikučiams ir, pirmiesiems gaidžiams užgiedojus, atsisveikinau su dukrele ir, dar kartą ščyrai pabučiavęs savo pačią, su maišeliu ant pečių ir nesvietišku ramumu krûtinėje išdûlinau į stotį.

Dabar — apie kelionę. Bet ką aš turiu rašyti apie kelionę?...

Traukinys nudundino į Santos, o iš traukinio moviau tiesiai į laivą. Ak, tiesa, ką tik lupt negavau nuo vieno baltkepurio su daugybe guzikų ir galionų ant rankovių:

— Aš tau, mulki, nusikeikė jis, tuoj kuprą išlyginsiu už pasivėlavimą! Dėl tavęs vieno visas laivas su pasažieriais turėjo net valandą laukti... Aš tau, tu..!

O aš nežiopsodamas sprukau į patį laivo vidurį ir taip išsisukau nuo tolimesnio pasikalbėjimo. Šiaip naujienų jokių nemačiau. Tiesa, marios pilnos vandens net dugno nesimato. Plaukiau beveik visą mėnesį, kol iššokau ant kranto. Ne, prisipažinsiu, ne aš plankiau, laivas plaukė, nes aš plaukti visai nemoku, o antrą — kam aš plauksiu šipkartę turėdamas. Bet tiek to, tik džiaugiuosi, kad sveikas išlipau į Germanijos krantą. Čia vėl sėdau į traukinį ir moviau į Berlyną. Vokiečių sostinėje turėjau truputį su gaišti, nes dar Santose vienas Hitlerio draugas buvo įdavęs gromatą ir porą abakašį... Taigi, pusvalandžiui užsukau pas patį Furerį, bet ilgai pas jį svečiuotis negalėjau, nes manęs laukiantis traukinys stotyje narimavo — nuolat šnypštė ir kûkčiojo. Trumpame pasikalbėjime aš jam priminiau, kad apie Klaipėdą jis daugiau nesirûpintų, kad mes lietuviai šventai mylime savo žemę ir kad savo broliams klaipėdiečiams mes patys visur padėsime.

— Das ist gut! Matau, kad tu, Mikai, esi richtingas vyras, kaip ir visi litaueriai. Mylėti savo tėvynę reik. Ir mes vokiečiai savo vaterlandą mylim. Štantig vyras esi, Mikai. Priimk mano dovaną šį cigarą ir užsirûkyk, kad jo dûmai kiltų bendrai litauerių ir vokiečių garbei ir naikintų visokį tarp mûsų pasitaikantį žydišką brudą... — Po šių Hitlerio žodžių aš su juo atsisveikinau ir jau nebe pesčias, bet geriausiu Berlyno limuzinu pavėžytas, vėl atsiradau stoty. Šį kartą už pasivėlavimą manęs jau niekas nebarė, tik visa stoties ponstva mau praeinant savo krûtinęs ištempė ir pakėlė rankas prie kepurių matikų maždaug taip, kaip darydavo dar kaizerio laikais...

Kol baigiau rûkyti kazioną Hitlerio cigarą, atsidûriau ir Kaune. Kaunas ne Kaunas — tai buvo dar tik Kauno priemiesčiai, o iki miesto stoties turėjau dar visą pusvalandį važiuoti. Vyručiai, dabar Kaunas jau nebe tas Kaunelis, kokį mes išvažiuodami palikome, bet tikras gorodas. O tie budinkai budinkai! Aukšti ir žemi, su stogais ir be stogų. Dovanokit: ne visų stogus gatvėje stovėdamas beaužmatai... O tamobu sų, o tamobylių! Tik švilpia, tik skenda, tik dûzgia gatvėmis net sniegas dulka. O to svietelio svietelio, kaip ant kermošiaus. Visi tik bėga, skubinasi. Visi kailiniuoti, visi pirštinėti ir visi tik lietuviškai šneka. Tai išvydęs vienai akimirkai pamiršau ir Brazilijoj likusią pačią ir dukrytę ir vos nepradėjau šokinėti iš džiaugsmo bet, atsiminus ko aš čia atvykau ir kas manęs laukia, tuoj netekau to saulėto ûpo. Mano širdis vėl pradėjo stukčioti iš dešinės į kairę. Galva per minutę išaugo didelė lyg arbuzas, jau ir skrybėlė ant jos nesilaikė, turėjau ją rankoje neštis. Aš pats sau su savo brazilišku lengvu kostiumu ir blizgančiais žemais batukais atrodžiau labai elegantiškai, bet ilgakailinių tvarkos dabotojas, matyt, visai kvailai pagalvojo, nes pasivijęs čiupo už apikaklės ir griežtu tonu lietuviškai pasiûlė nuvesiąs mane atgal į ligoninę...

— Eu não conpreendo quê o senhor está falando... — Sakau aš ir mėginu nuduoti kokį svetimšalį.

— Ak, tamsta dar ir lietuviškai nemoki. Na tai prašom, ponuli, į nuovadą.

Matydamas kad policininkas nepaleidžia mano apikaklės, griebiausi paskutinės apsigynimo priemonės. Iš sitraukiau ministerio raštą ir pakišau jį policininkui po pat nosim.

(Bus daug.)

Kanalas per Palestiną.

Inžinierius dr. A. Weberis sudarė projektą prakasti kanalui Palestinoje tarp Haifos ir Akabos uostų. Šitas kanalas dar labiau sutrumpintų kelią iš Vidužemio jûros į Indijos vandenyną, negu dabar Suezo kanalas.

Haifos uostas yra prie Vidužemio jûros, o Akabos — prie Persijos įlankos (Indijos vandenyne). Taigi, sujungus tuos uostus kanalu, galima būtų iš Vidužemio jûros patekti tiesiog į Persijos įlanką ir Indijos vandenyną visai aplenkiant Suezo kanalas tuomet žymiai nustotų savo reikšmės. Šito kanalo prakasimu daugiausia yra susirûpinusi Anglija. Mat, Italijai užkariavus Abisiniją ir nuolat bruzdant Egiptui, susisiekimas Suezo kanalu ir Raudonąja jûra su kolonijomis, ypač Indija, pasidarė labai nesaugus. O Anglijai yra ypatingai svarbu, kad pagrindinis jos kelias su turtingomis kolonijomis būtų kiek galima saugesnis.

Štai kodėl anglai ir nori pasiryžti prakasti naują kanalą iš Haifos į Akabą, kad ištikus pavojui susisiekti Suezo kanalu, Indija ir kitos kolonijos nebûtų atskirtos nuo Anglijos.

Kanalas eitų iš Haitos per Jezreelio plokštumą, Jordano slėnį, pro Mirusiųjų jûras ir t. t.

Lenkijoj jau arti pusės milijono bedarbių.

Varšuva. „Robotnik“ rašo kad Lenkijoje nedarbas auga milžiniškais žingsniais. Gruodžio 15 d. visoj Lenkijoj buvo užregistruota 330.382 bedarbiai, o sausio 1 d. jau 463.007 asmens. Tuo būdu per pusę mėn. bedarbių skaičius padidėjo 132.625 asmenimis. Laikraštis spėja, kad tas bedarbių augimas tęsis ligi pavasario, kada prasidės viešieji ir kitoki darbai.

Vilniuje paleidžiamas tautinis gudų komitetas.

Vilnius. Vokiečių telegramų agentûros žiniomis, lenkų valdžia įsakė paleisti Vilniuje gudų tautinį komitetą. Įsakymas motyvuojamas tuo, esą, tas komitetas siekęs atskirti nuo Lenkijos Gudiją ir įsteigti nepriklausomą valstybę.

Naujas vokiečių keleivinis laivas.

Sausio 15 d. popiet Hamburgo laivų dirbtuvėse buvo nuleistas į vandenį naujas „Hapago“ bendrovės motorinis laivas „Patria“. Tai keleivinis 15.000 tonų talpos laivas. Jis skiriamas susisiekimui su Pietinės Amerikos vakarų krantu. Laivas yra 178 metrų ilgio ir 22,50 metrų pločio. Jame galės tilpti 210 keleivių pirmoje klasėje ir 150 keleivių turistų klasėje.

Kiek žmonių praėjusiais metais emigravo iš Jungt. Valstybės.

Jungt. Valstybės skelbia statistinius duomenis apie imigraciją praėjusiais metais. Pagal šiuos duomenis iš 246.869 prašymų buvo suteiktos tik 30.898 vizos. Įstatymais nustatyti imigrantų kontingentai 153.774 asmenims tuo būdu nebuvo išnaudoti 80%. Albanijai, Graikijai, Rumunijai, Sirijai ir Turkijai nustatyti imigracijos kontigentai buvo išnaudoti pilnai, Ispanijos — 99%, Vengrijos — 90%, Vokietijos — 49%. Didesnė imigrantų dalis buvo žydai.

Lietuvos jaunimas šventadieniais mėgsta pasivažinėti laiveliu.

— Londonas. Oficialiomis žiniomis, šiuo metu Anglijoje yra 47.298.000 gyventojų. Palyginus su praėjusiais metais, Anglijoje gyventojų padidėjo 203.000 žmonių.

Visoj Švedijoj tik 1703 kaliniai.

Šių metų pradžioje Švedijos kalinių skaičius siekė 1.703 asmenų iš kurių buvo 84 moterys. Tai pats mažiausias Švedijos kalinių skaičius. 1916—1920 m. Švedijoje kalinių būdavo vidutiniškai apie trys tûkstančiai. Praėjusiais metais nuteistųjų kalėti iki gyvos galvos skaičius nuo 18 asmenų pašoko iki 21 asmens. Kaip žinoma, Švedijoje mirties bausmė yra panaikinta.

Muzikos stebuklai.

1919 m. vieną dieną vengrų teismas Budapešte nubaudė Tiborą Šangy-Kovizky už kažkokį tenusikaltimą kalėti 18 metų. Nuteistasis buvo pasodintas į Budapešto kalėjimą. Tuo laiku kaip tik prie kalėjimo sienos esančiuose namuose gimė mergytė. Jai beaugant, ji nuolat girdėdavo iš kalėjimo celės sklindančią Tiboro smuiko muziką. Mat, kalinys buvo geras smuikuotojas ir jo smuiko garsai labai veikdavo mergaitės širdį. Kai ji paaugo, ji vienu ar kitu būdu pradėjo su kaliniu Tiboru susirašinėti. Šiomis dienomis Tiboras, iškalėjęs 18 m. iš kalėjimo paleistas ir jis vedė mergaitę, kuri dar nebuvo gimusi, kai jį teisė.

Paslaptingas įspėjimas

Naktį į Naujuosius Metus vienas vienietis kėsinosi virtuvinėmis dujomis nužudyti savo žmoną. Nors ir nepavyko jo baisus sumanymas, bet vis dėlto buvo suimtas ir turės atsakyti už savo pasikėsinimą. Mirties išvengusioji moteris teismo tardytojui pareiškė, kad nuo mirties ją išgelbėjęs paslaptingas įspėjimas. Gulėdama lovoje ir jau snausdama staiga išgirdusi tamsoje balsą: „Kelkis, kelkis!“ Atsimerkus tartum išvydusi ne tai žmogų, ne tai žmogaus šešėlį. Atsikėlusi iš lovos, bet vaiduoklis dingęs. Tas įspėjimas vis dėlto taip paveikęs ją, kad ji apžiūrėjusi visą butą. Prasidarius virtuvę dar laiku užtikusi atidarytus dujų laidus, iš kurių švilpte švilpė dujos.

Taigi, ar čia iš tikrųjų būta kažkokio paslaptingo įspėjimo, ar tik išganingo sapno?

Senukas šešių kunigų tėvas pats išventintas į kunigus.

Užsienio spaudos žiniomis, Strasburgo (Prancûzijoje) vyskupas Ruchas šiomis dienomis įšventimo į kunigus 75 metų senuką, buvusį pramonininką Ortallo. Ortallo visą laiką yra buvęs žymus Strasburgo katalikų visuomenės veikėjas. Tai vienuolikos sûnų tėvas. Šeši sûnûs yra kunigai. Kai prieš 5 metus mirė Ortallo žmona, našlys įstojo į vienuolyną ir studijavo teologiją. Šiomis dienomis išlaikė atitinkamus egzaminus ir buvo įšventintas į kunigus.

Miškuose dirba apie 40.000 darbininkų

Šiais metais visoje Lietuvoje vykdomi dideli miško eksploatacijos darbai. Darbai vykdomi 42 urėdijose Kai kur tie darbai mažesni, kitur didesni. Iš viso 1937—1938 metais miško medžiagos bus pagaminta apie 1.500.000 kietmeterių. Prie šių visų visų miško eksploatacijos darbų, žemės ûkio departamento surinktomis žiniomis, dirba apie 40.000 darbininkų ir vežėjų. Be to, dirba apie 200 laisvai samdomų raštininkų ir prižiûrėtojų.

Miško eksploatacijos darbai pradėti praeitų metų rugsėjo 1 d. Jie bus vykdomi iki gegužės 1 dienos. Tuo būdu darbai vykdomi su keturių mėnesių pertrauka. Didžiausi eksploatacijos darbai vykdomi Kauno urėdijoje, kur dirba apie 1.500 darbininkų. Čia bus iškirsta apie 30.000 ktm. miško. Panevėžio miškų urėdijoje bus iškirsta apie 20.000 ktm. Čia dirba apie 1.000 darbininkų. Kai šiadorių urėdijoje miško eksploataci joje dirba 2.000 darbininkų, Pajûrio urėdijoje — 2.000 darb., Panevėžio— 1.800, Tauragės 1.500 ir Trakų — 1500 Kitose urėdijose dirba po 600—800— 1.000 ir daugiau darbininkų. Apie 80% darbininkų yra vietos apylinkių ir tik 20% miestelėnų bedarbių. Arčiau didesniųjų miestų, kur yra daugiau bedarbių, ten ir dirbančiųjų miškuose miestelėnų darbininkų nuošimtis yra didesnis. Iš ûkininkų, dirbančiųjų prie miško eksploatacijos, daugiausia yra mažažemių. Tiek prie miško kirtimo, tiek prie visų kitų eksploatacijos darbų dirbama akordiškai. Darbininkai per dieną uždirba 3—4 litus, vežėjai — 10—15 litų. Viso darbininkams bus išmokėta apie 3.500.000 litų. Tai stambi suma, kuri ne vienam darbininkui ir mažažemiui ûkininkui suteiks geresnius pragyvenimo galimumus. Kai kuriose urėdijose darbai dar įpusėti, kitose jau baigiami.

Šiuo metu miškuose gaminama visų rûšių miško medžiaga: telef.-telegrafo stulpai, pabėgiai, popiermedis, degtukmedis, kartys, kuras (malkos, šakos) ir kt. Visa medžiaga gaminama ir sunaudojama vidaus rinkoje.

1937 m. Lietuvoje pastatyta 6.500 naujų namų.

Visuose Lietuvos miestuose ir kaimuose 1937 m. buvo labai pagyvėjusi statyba. Dabar jau apskaičiuota, kad pastatyta apie 6.500 naujų namų kurių vertė siekia 27 milijonų litų. Pramonės reikalams pastatyta apie 120 namų, į kuriuos įdėta apie 4 milijonus litų. Daugiausia namų pastatyta Kaune. Per paskutinį dešimtmetį Kauno mieste buvo iš viso pastatyta apie 7.500 namų.

Išėjo Naujas „Mažųjų Pasaulis“.

Reikalaukite visuose kioskuose, pas lietuviškų laikraščių išnešiotojus ir „Lietuvio“ redakcijoj. Tai gražiausias ir įdomiausias Pietų Amerikos lietuvių laikraštis — revista, kurį pamėgo ne tik vaikai, bet ir suaugusiejie. Į užsienius ir interiorą siuntinė jamas gražiuose vokuose. Adresas: Rua Bandeirantes 474, Caixa postal 1764. S. Paulo.

Tas labai nuskriaus savo mažuosius, kuris nenupirks Jiems 4-5 Nr. «MAŽŲJŲ PASAULIS». Šio num. kaina 0$800. Norint, kad pasiųstume į užsienį reikia mokėti dvigubai.

Red. ir Administracija.

Lietuviai.

Pasinaudokite sklypų išpardavimu VILLA LUCIA, Villa Prudente priemieščio srityje, kur greitu laiku bus statoma Lietuvių Amatų Mokyklą.

Sklypai ilgalaikiam išsimokėjimui geriausiomis sąlygomis. Duodame medžiagą namų statybai.

Mėnesiniai mokėjimai po 30$000.

CENTRALINĖ RAŠTINĖ A. FELMANAS (savininkas) PRAÇA DA SÉ, 39 SOB.

SKUBĖKITE SIUSTI PINIGUS UŽ «LIETUVIO» PRENUMERATĄ 1938 METAMS.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.
MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va[illegible]utraktus, viso kius liūdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS
DR. WLADIMIR DE THIMÉ

Rua Direíta Nr. 2. Telef. 2-6255

Pašalina visas kliūtis juridinėje srity. Kas turite reikalą brazilų įstaigose, kreipkitės į advoką De Thimé. Daro dokumentų vertimus į interiorą, prisiunčiant norimus išversti dokumentus ir 25$000 pinigais.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v.
Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų
Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobų ir t. t...

Daktaras
A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.
Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.
Ladeira Porto Geral 12 sobr.
(kampas Boa Vista ir 25 de Março)
2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068.

PAVIENIAIS NUMERIAIS „LIETUVIS“ PARDAVINĖJAMAS

SÃO PAULO:

Luz stoties kioske.
Prie centralinio pašto laiptų ir kampo.
Largo da Sė prie laikrodžio ir bondžių st.
Bom Retiro — Juozo Baužio krautuvėje, Josė Paulino vaistinėje, Genevičiaus krautuvėje, Silva Pinto laikraščių kioske, prie Luz tilto kioske, Sorocabana st. kioske ir redakc. rua Bandeirantes 474.
Moóca — rua da Moóca ir av. Paes de Barros laikraščių kioske, V. Rozenbergo krautuvėje ir pas J. Balčiūną.
Villa Zelina — Vygelio krautuvėje ir pas išnešiotojus.
Villa Anastazio — Kirilausko krautuvėje ir pas Skadą. Lapos kioske.
SANTOS MIESTE — Stoties kioske.
RIO DE JANERO — pas Ramanauskus, rua Bella 130, „Vilnies“ s-goje, Maua — Leopoldina st. kioske, Largo da Lapa ir Av. Mem de Sá kampo laikraščių kioske.

Be to, daugelyje vietų laikraščių išnešiotojai „Lietuvį“ pristato į namus. Kur tik yra būrelis lietuvių, reikalaukite knygynuose, krautuvėse ir kioskuose, kad platintų „Lietuvį“.

Pats skaityk, duok kitam pasiskaityti ir patark visiems užsiprenumeruoti įdomiausią ir rimčiausią Brazilijos lietuvių laikraštį „Lietuvį“!

Red. ir Adm.

Skilvis ir Kepenys

Moderniškas, greitas ir tikras gydymas skilvio ir Kepenų specialisto

BE OPERACIJOS

Vidurių skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpnėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos pagydoma be operacijos. Įvairios **moterų ligos** gydomos irgi **be operacijos**, tik su **inžeksonais**. Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas **DR. PAULO LICCIARDI, Santa Casa gydytoją ir chirurgą.**

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Rezidencia ir Konsultoriją: Rua Silva Pinto, 444. (Bom Retiro).
Tel.: 5-4175 — São Paulo.
PASTABA. Vyksta namus bile valandą dieną ir nakt

RŪKYTOJŲ DĖMESIUI

Charutaria Trapani ant Praça do Correio Nr. 54, São Paulo, siūlo 1 kilogramą (apie 1000 štukų aromatiškų ir silpnų cigariečių tik už 10$000.

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

* * *

Vokiečių fotografijų įstaiga
„BERNARDO“
įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT
Rua São Caetano, 447 (sen n.111)
Tel. 4-5576 São Paulo.

DANTISTAS
JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo
Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10$000 su parcelena, arba si dabru. — Darbas garantuotas. Trau dia dantis be skausmo už 5$000. Ati karyta dieną ir nakti. —

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą

Astrida	29.	1	38.
Jos. Charlotte	28.	2	38.

Kainos pigios.

Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išeivybės klausymais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą litais per Lietuvos Banką.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E C-IA įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai
Įtsaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Ivairios žinios

Lietuvos vėliava Europos valstybių uostuose.

Švęsdama Vasario 16 d. šiemet Lietuva turi jau keliolika laivų, kurie po trispalve mūsų tautos vėliava šią Nepriklausomybės paskelbimo šventę svenčia didžiųjų Europos valstybių uostuose arba atvirose jūrose.

Klaipėdos uoste šiuo metu yra keleta savų ir daugybė svetimų laivų, kurie atvežė lietuviams reikalingų užsieninių prekių, o pilni bekonų, kiaušinių, sviesto, mėsos ir grūdų iš Lietuvos grįš į tas valstybes, kurios stokuoja savos duonos. Pagerbdami Lietuvą Klaipėdos uoste ir jie pasipuoš mūsų ir kitomis svenčių metu laivus puošiančiomis vėliavomis. Tai mums draugingų valstybių laivai.

Lietuvos aviacija triumfuos ore, visuose didesniuose miestuose įvyks kariuomenės paradai, o visuomenės organizacijos, visa Lietuvos liaudis kuoiškilmingiausiai švęs Didžiąją Savo Laisvės šventę.

Pasaulio lietuviai, kur jie bebūtų, kartu švenčia ir džiaugiasi su savo Motina Lietuva. Ir mes São Paulo lietuviai susirinksime, kur kam patogiau, į savo lietuviškas mokyklas ir prisijungsime prie bendro mūsų tautos triumfo.

BULGARIJOJE LABAI JAUNI VEDASI.

Tarp vedusiųjų figuruoja 4 berniukai ir 3 mergaitės 12 m. amžiaus.

Sofija, 18 d. sausio. Šių metų statistika parodo, kad Bulgarijoje yra 6.780.000 gyventojų, iš kurių 2.700.000 jau yra vedę.

Vedusiųjų tarpe yra: 3 mergaitės ir 4 berniukai — 12 metų amžiaus 17 mergaičių ir 23 berniukai — 13 m. 178 mergaitės ir 62 berniukai — 14 metų, 190 mergaičių ir 192 berniukai — 15 m.

Viena mergaitė 14 metų ir 9 mergaitės 15 metų jau yra našlės ir taip pat 2 berniukai 15 metų jau neturi žmonų.

Įdomiausia, kad 13 mergaičių ir 1 berniukas 15 metų amžiaus — jau persiskyrę.

Visam krašte dabartiniu metu yra 90.462 našlių ir 235.773 našlės.

Persiskyrusių yra 6.568 vyrai ir 8.466 moterys.

NEPASTEBĖTAS ELEKTOS LAIDAS UŽMUŠĖ JUOZĄ DERENČIŲ.

Faz. São Paulo, Rebedoro, jau kuris laikas su savo šeima gyveno nuolatinis «Lietuvio» skaitytojas Juozas Derenčius. Buvo labai darbštus ir pavyzdingas didelės šeimos tėvas. Su sūnumi Albinu nekartą laukuose išbūdavo nuo ankstybo ryto lig vėlybo vakaro. Dėl to gyveno gražiai.

Sausio mėn. 27 d. anksti rytą Juozas Derenčius jau dirbo kavos laukuose. Pasilenkęs dirbdamas ir nepastebėjo, kad tarp kavos medelių buvo nudribęs trūkęs elektros laidas, kuriuo buvo leidžiama 30.000 voltų elektros srovė. Kada Juozas bedirbdamas, prieš saulę nepastebėjęs, užkliudė šį laidą, buvo nutrenktas vietoje.

Juozas Derenčius jau ėjo 54 metus ir, velionį apžiūrėjusių gydytojų tvirtinimu, jei ne nelaimingas atsitikimas, dar būtų gyvenęs 25 metus. Velionis kilęs iš Lankeliškių valsčiaus, Vilkaviškio apskr. Palaidotas sausio 28 d. Rebedoro kapinėse. Liko septyni vaikai, kurie kaip ir velionis tėvas yra susipratę lietuviai, nes buvo auginami savo kalbos ir tėvynės meilėje.

Tebūnie lengva svetimos šalies žemė, kurią darbštus lietuvis taip atsidėjęs pureno!

Rebedorietis.

VILTIEČIŲ ŽINIAI.

Šį sekmadienį, vasario 13 d. lygiai 12 val. Lietuvių Namuose, rua Bandeirantes 474 įvyksta „Vilties" S-gos visuotinas narių susirinkimas svarbiems reikalams aptarti. Visi nariai prašomi būtinai dalyvauti ir nesivėluoti, nes susirinkimas prasidės pažymėtą valandą punktualiai.

„Vilties" S-gos Valdyba.

PREKYBA SU UŽSIENIAIS SMARKIAI DIDĖJA.

Praeitais metais, ypač paskutiniais mėnesiais smarkiai padidėjo Brazilijos prekyba su kitomis šalimis Nuo sausio iki gruodžio mėn. 1937 m importuota iš užsienių 4.703.730 tonų įvairių prekių 4.754.318:000$000 sumai Tuo tarpu kaip per 1936 m. tą patį laikotarpį tik 4.052.815 tonų už 3862. 471.000$000.

Išvežta į užsienius 1937 m. 2.985 813 tonų vietos gaminių už 4.670.975. 000$000, o 1936 m. tuo pačiu laikotarpiu tik 2.830.042 tonų, už 4.422.924.000 $000.

Vadinas, 1937 met. Brazilijos prekyba su užsieniais padidėjo apie 700.000.000$000. Šiais metais manoma, kad prekyba dar daugiau pagyvės.

ŠAUKIAMAS LIETUVIŲ MOTERŲ D-JOS BRAZILIJOJ VISUOTINAS SUSIRINKIMAS.

Sekmadienį, vasario mėn. 13 dieną 3 val. po pietų D. L. K. Vytauto mokykloj, Villoj Belloj, šaukiamas visuotinas metinis Lietuvių Moterų Draugijos Brazilijoj susirinkimas. Šio susirinkimo svarbiausieji dienotvarkės punktai: a) senosios valdybos ir revizijos komicijos pranešimai, b) naujos valdybos rinkimai ir c) plano nustatymas šių metų veiklai. Visų narių dalyvavimas būtinas.

L. M. D. B. Valdyba.

NETIKRŲ PINIGŲ MEISTERIAI ARGENTINOJ.

Kaip praneša telegramos iš Buenos Aires, ten pasirodė apyvartoj didelė daugybė netikrų pinigų po 50 pezų, kurie buvo staiga išplatinti. Labai daug žmonių nuo to nukentėjo, ir staigus išplatinimas trukdo policijai jų meisterius sučiupti.

KVIEČIAI SÃO PAULO ESTADO ŪKIAMS.

Brazilijos žemės ūkio ministeris p. Fernando Costa, Campinas miesto turėjo ilgą pasitarimą su São Paulo estado agrikultūros instituto direktorium. Šio pasitarimo svarbiausiu klausimu buvo kviečių ūkio kultūra, kuria dabartiniu laiku Brrzilijos Vyriausybė esanti labiausiai susidomavusi. Šio estado Agrikultūros institu to direktorius tvirtino, kad ir čia daug vietų, kur kviečius esą galima auginti.

Žemės Ūkio Ministeris pažadėjo São Paulo estado ūkiams parūpinti sėklinių kviečių. Pirmoji partija 75. 000 kg. kviečių jau atgabenta į Campinas.

(pabaiga iš 4 pusl.)

ARGENTINOS LIETUVIAI.

Nekorektiškais atskirų asmenų nuolimais ir labai nekultūringu tonu kartais pralenkia visus komunistinius, slapta leidžiamus laikraštukus ir beveik lyginasi su K. Uckaus „Aidu". Skirtumas tik „pažiūrose". Pastarasis laikraštis tiek turinio, tiek kitais atžvilgiais yra labai menkas ir todėl labai mažai kas jį skaito. Leidžiamas tik asmeniškai ambicijai. Mat, leidėjas turi savo spaustuvėlę, tai laikraščio išleidimas nedaug kainuoja.

Šeštasis yra „Darbininkų Tiesa". Tai lietuvių anarchistų laikraštis. Faktinai lietuvių anarchistų Argentinoje nėra, o yra tik vienas to laikraštėlio redaktorius ir leidėjas Švedas su žmona. Laikraštis puola ir kritikuoja visus kitus laikraščius, organizacijas, atskirus amenis ir skelbia „anarchizmo" ideologiją. Tai mažiausias ir menkiausias lietuvių laikraštėlis Argentinoje.

Turint omenyje, kad Argentinoje išleidžiami šeši savaitraščiai, juos visus sujungus ir sudėjus į krūvą galima būtų išleisti lietuvišką dienraštį. Bet raskite tokį Saliamoną, kuris tuos visus laikraščius sujungtų kad ir gražiausiais tikslais!

Kaip sakoma, spauda duoda toną visam lietuviškam organizaciniam ir kultūriniam veikimui. Taigi, kol lietuviškos spaudos tonas nebus švelnesnis, kultūringesnis, tol sunku bus sulaukti savitarpio santykiuose ir bendrai visuomeniškam darbe gražesnės ateities ir geresnių rezultatų.

MŪSŲ GIMINĖS, DRAUGAI IR PAŽĮSTAMI TROKŠTA ŽINIŲ IŠ BRAZILIJOS, O MES IŠ LIETUVOS, ŠIAURĖS AMERIKOS, ARGENTINOS, URUGVAJAUS...

TODĖL UŽPRENUMERUOKIME JIEMS «LIETUVĮ» IR PAPRAŠYKIME, KAD JIE UŽSAKYTŲ MUMS KURĮ NORS LAIKRAŠTĮ IŠ SAVO KRAŠTO!

«Lietuvio» Redakcija.

Iš redakcijos krepšio...

— DIEVO RYKŠTĖ per Teismo organus vis skaudžiau plaka „daktarus. Šiomis dienomis atidengti vėl nauji Adelino Teixeiros „akadamijos" skyriai konfiskuota daug naujų dokumentų. Dėl to esąs labai susijaudinęs ir vienas iš Maižiešių, kuris Brazilijon atbėgo besislėpdamas nuo karinės prievolės atlikimo ir...

— ŠVENTOJI DVASIA, kurios viešai jie išsigindavo, apšvietė ir rytiečių protelius. Jų vadai keletą mėnesių „pasiglamonėję" su mūsų dvasiškais tėveliais jau gerokai nusišlifavo. Tat vasario 5 d., kada eiliniai juos išvydo tarp pralotų, kunigų ir klebonų, visi pakarniai nulenkė galvas ir nušdamiesi į krūtines dūsaudami kalbėjo:

— Kur seniau buvo mūsų protas?... Kur jis buvo?... Kodėl mes taip ilgai klaidžiojome netikėjimo tamsybėse?...

Jie taip ščyrai atgailojo, kad net kun. Arminas negalėjo baigti savo pamokslo ir, porą kartų baltomis į juos pažvelgęs, patsai susigraudino ir, nerasdamas savo išmintiės skrynioj daugiau žodžių jų palaiminimui, nuleido toną ir atsisėdo. Savo širdies gelmėse jis pažadėjo „bendro fronto" dalyviams ypatingų malonių, kai jau artinsis jie ir prie spaviednyčios...

Dėl šio nuovargio «Krepšio» redakcija kun. Arminui reiškia gilią užuojautą.

— PAŠLIJĘ «IŠMINTIES BOKŠTELIAI»... Bestudijuojant «Lietuvį» ir portugalų kalbą «Šviesos» redaktoriai užmiršo ir tai, ką pradžios mokykloje vargais negalais buvo išmokę. Šilpni jų «išminties bokšteliai» visai pašlijo. Paskutiniam savo laikraštuko num., kuriame stengiasi įrodyti, kad jau šiek tiek įkerta į portugališką druką, lietuviškam druke visai nebesusivokia ir veik visas «i» rašo su uodegytėmis... Tą pašlijimą rodo ir šitokie sakiniai: «Skersdamas meitėlį pastarasis paskerdė skerdėją»... Arba: «DANIJA. HELSINGFORS MINISTERIŲ KABINETO RŪMAI»! Perskaitęs «Šviesos» gramatiką ir geografiją, «Krepšio» reporteris uždėjo tokią rezoliuciją: „Rytą beieškodamas sutono, pastarasis rado paliktą sijoną"...

Todėl nenuostabu, kad ponai redaktoriai rūpinasi, kiek insp. Bakšys jiems parašys už tokį s a v o s kalbos darkymą.

— „Aido" redaktoriui labai patiko Jonas Bandeirantininkas, kuris kartą iš Bandeirantės ant jo šefo jojo. Jo garbei kiekviename „Aido" num. dabar jis nors po vieną žinute parašo „Jonas iš Bandeirantės". O Jonas galvą pakreipęs šypsosi ir sako, kad taip smagiai jis tik tą vieną kartą savo gyvenime tejojęs...

— Parapijos šefas „Šviesoje" niršta, kad viltiečiai su lituaniečiais „Vynuogių Šventėje" Jundiahy nustelbė jo parapijos chorą. Bet... Pyksi nepyksi, o taip buvo ir kvit! Tur būt dėl to „šefas" su moterėlėmis ir grįžtant į traukinį buvo gatvėj paliktas „dar pasikalbėti"...

SKAITYTOJU DĖMESIUI.

Pranešame visiems gerbiamiems skaitytojams, kad nuo gruodžio 1. dienos «Lietuvio» prenumeratą 1938 metams priimama šiuose vietose:

1. CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA rua Mauá, 207 (prie Luz stoties).
2. VILLA ZELINOJE pas p. Vagnerį ir Br. Šukevičių.
3. MOKOJE, VILLA ANASTAZIJOJE, VILLA BELOJE IR PARQUE DAS NAÇÕES pas vietos lietuvių mokyklų vedėjus.

AKYS — BRANGIAUSIAS JŪSŲ TURTAS

Saugokite jas. Siandien pat užeikite į FOTOPAN, kur nusipirksite geriausius, moderniškus akinius pigiausiomis kainomis.

FOTOPAN taip pat turi didžiausi pasirinkimą foto aparatų, visokių įrankių ir medžiagų fotografijai. Filmų ir stiklų ryškinimas, kopios ir t. t.

Kiekvienam klijentui, atėjusiam su šiuo skelbimu darome specialę 10% nuolaidą.

FOTOPAN, Avenida São João, 340
(prie centr. pašto)

SKELBKITĖS TIK „LIETUVY"